

12. Яцимірська М. Медіа-текст як продукт журналістської творчості (психолінгвістичний аналіз логічного сприйняття та емоцій) / М. Яцимірська // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Журналістика». Львів, 2007. Вип. 30. С. 267 – 276.

Марта СИНОРУБ

магістрантка,

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩА ЦІННІСТЬ

На початку XXI століття проблема толерантності набула особливої актуальності у зв'язку із процесом глобалізації, що зіштовхує релігійні, національні й етнічні ідентичності різних культур і народів. Формування громадянського суспільства неможливе без відповідного усвідомлення фундаментальних цінностей демократії. Однією з основних таких цінностей є цінність толерантності. Проблема толерантності сьогодні – одна з центральних проблем як глобального, так і національного порядку [4].

Проблема толерантності охоплює усі сфери суспільного життя нації: соціальну, релігійно-конфесійну, політичну, особистісну, міжетнічну. Поняття толерантності являє собою протилежність ворожості, антипатії, ненависті [3]. Толерантність – одна з базових культурних цінностей, адже основою існування людини чи навіть цілої культури є співіснування з іншим [1].

1995 рік був оголошений ООН роком толерантності і в рамках його проведення державами-членами ЮНЕСКО була прийнята Декларація принципів толерантності, що містить такі визначення цього поняття:

– повага, прийняття та правильне розуміння багатого різноманіття культур, форм самовираження та самовиявлення людської індивідуальності;

– політична й правова потреба;

– активна позиція, що формується на основі визнання універсальних прав та основних свобод людини.

Існує типологізація толерантності за соціальними сферами її буття:

– гендерна толерантність – неупереджене ставлення до представників іншої статі, неприпустимість апріорного приписування людині недоліків іншої статі, відсутність ідей про перевагу однієї статі над іншою;

– вікова толерантність – неупередженість до апріорних «недоліків» людини, пов'язаних з її віком. Вікова толерантність цілком може поєднуватися із прийнятою у багатьох культурах повагою до осіб похилого віку;

– освітня толерантність; очевидно, що даний тип толерантності має відношення до побутової сфери й не пов'язаний з обговорюваним питанням, де рівень освіти суб'єктів права є вирішальним чинником;

– міжнаціональна толерантність – ставлення до представників різних націй, здатність не переносити недоліки та негативні дії окремих представників національності на інших людей, ставитися до будь-якої людини з позиції «презумпції національної невинності»;

– расова толерантність – відсутність упереджень до представників іншої раси;

– релігійна толерантність – ставлення до догматів різних конфесій, релігійності з боку віруючих і невіруючих, представників різних конфесіональних груп;

– географічна толерантність – неупередженість до жителів невеликих або провінційних міст, сіл і інших регіонів з боку столичних жителів і навпаки;

– міжкласова толерантність – терпиме ставлення до представників різних майнових шарів – багатих до бідних, бідних до багатих;

– фізіологічна толерантність – ставлення до хворих, інвалідів, фізично неповноцінних, осіб із зовнішніми недоліками і т.д.;

– політична толерантність – ставлення до діяльності різних партій і об'єднань, висловлювань їх членів і т.д.;

– сексуально орієнтована толерантність – неупередженість стосовно осіб з нетрадиційною сексуальною орієнтацією;

– маргінальна толерантність (толерантність стосовно маргіналів) – ставлення до безхатьків, жебраків, наркозалежних, алкоголезалежних, ув'язнених і т.д [5].

До основних видів толерантності відносять: політичну, релігійну, економічну, правову. Політична толерантність передбачає, що ми достатньою мірою довіряємо нашим політичним опонентам, щоб дозволити їм зорганізуватися, провести виборчу кампанію і сформувати уряд. Політична толерантність – найскладніше поняття. Політика – це боротьба за чужі ресурси та сфери впливу. Для політичних дій характерна дистанція між прихованим від суспільства і показаним йому, між словом і ділом. Якщо демократичні процеси пов'язані зі зростанням ролі громадянського суспільства і формуванням цивілізованої опозиції, такого

роду дистанція природнім чином скорочується, і шанси толерантної політики зростають [2].

Під релігійною толерантністю, чи віротерпимістю, розуміється як однакове ставлення держави до всіх релігій і віросповідань, так і толерантність, що існує у міжрелігійних і міжконфесійних відносинах. Саме релігійні та конфесійні суперечки лежать в основі більшості найстрашніших світових конфліктів минулого та сьогодення. Тому важливим завданням є пошук потенційної можливості суміщення ментальних компонентів віри, поступового фокусування на все більш етичних пріоритетах. Необхідно постійно шукати технології, які дозволять, спираючись на позитивне, що об'єднує народи та конфесії, знаходити шляхи до мирного співіснування [2].

Економічна свобода передбачає толерантність до конкуруючих економічних інтересів, від держави вимагається забезпечення рівних прав суб'єктів господарювання.

Правова толерантність проявляється в юридичній поведінці. Поведінка у дусі толерантності суб'єктів юридичної діяльності сприятиме вирішенню найбільш актуального завдання сучасності, від якого залежить подальший розвиток людства, – переходу від психології протистояння, підозрілості й насильства до культури миру, довіри, зміцнення національної й міжнародної стабільності, миру і безпеки невоєнними, гуманними методами.

Одним із найбільш поширених типів толерантності є міжнаціональна толерантність. Міжнаціональна толерантність – системна сукупність психологічних настанов, відчуттів, певного набору знань і суспільно-правових норм (виражених через закон або традиції), а також світоглядно-поведінкових орієнтацій, які припускають терпиме або прийнятне ставлення представників якої-небудь однієї національності (зокрема, на особистому рівні) до інших іншонаціональних явищ (мови, культури, звичаїв, норм поведінки тощо).

Варто зазначити, що одним з основних критеріїв толерантності в сучасних умовах стає рівноправність між представниками різних народів; взаємна повага, доброзичливе та терпиме ставлення всіх членів. Важливо усвідомити, що толерантність – це цінність, що заперечує насилля та породжує принципи милосердя і терпимості.

Основні характеристики толерантності як соціально значущої цінності є: виникаючи в суспільній свідомості, вона формується як суспільний ідеал і передбачає прийняття суспільством відмінностей; толерантність проявляється в умовах політкультурності соціального простору.

Толерантність забезпечує мирне співіснування представників різних культур та народів, орієнтує відносини людей на дотримання рівноправності та поваги [1].

Отже, глобалізація сучасного світу постійно нагадує людству про те, що світ різноманітний і водночас єдиний. Питання толерантності – це питання про те, як в умовах різноманіття стає можливим створення єдиного культурного простору. У сучасному полікультурному світі, в умовах зростання багатоманітності, толерантність виконує роль важливої соціально-культурної цінності. Толерантність – цінність і соціальна норма громадянського суспільства, що виявляється у праві всіх громадян бути різними, у повазі до культурної різноманітності, що забезпечує гармонію у відносинах різних культур.

Література

1. Малахова О. М. Толерантність – цінність у глобалізованому світі. Науково-теоретичний альманах «Грані», 2014. №10. С. 47 – 53.
2. Молчанова А. О. Толерантність як ціннісна основа професійної діяльності педагога. Київ, 2013. 188 с.
3. Побережець В. С. Толерантність – елемент світогляду і культури. Уманський НУС, 2015. URL: <https://library.udau.edu.ua/novini/tolerantnist-element-svitoglyadu-i-kulturi1.html> (дата звернення 5.05.2021).
4. Романюк Н. Толерантність як категорія етики. Почути один одного: рекомендаційний покажчик. Н. Романюк, О. Іоаніді. Київ, 2019. С. 42.
5. Тарасюк Л. С. Проблема культури толерантності в сучасному суспільстві. Гуманітарний часопис, 2013. №1. С. 39 – 44.

Марія ЯСІНСЬКА

магістрантка,

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

ЦІННІСТЬ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ В УМОВАХ РИНКУ

Актуальність проблеми. Стрімкий розвиток глобалізації, який в останні десятиліття супроводжується появою мільярдів нових клієнтів і нових конкурентів на світовому ринку, революційні зміни в технології комунікацій, а також подальша економічна лібералізація зумовили до